

טיפוח • פוריות

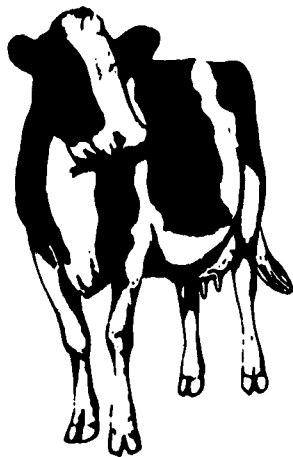
השוואת תוצאות השיפוט הגופני בהולנד ובישראל

דוד דרור, המ"ב

תוצאות

טבלה 1. ממוצעים וסטיית תקן שיפוט איכותי של פרים בישראל.

התכונה	אוחם פרים ישראלים בהולנד	בישראל
גודל	98.7 ± 1.9	102.5 ± 2.7
אופי חלבני	96.1 ± 0.7	99.1 ± 2.3
עטין	95.5 ± 4.3	99.8 ± 5.3
רגליים	101.1 ± 3.6	100.0 ± 3.5
ציון כללי	96.2 ± 2.2	101.3 ± 5.1

כזכור, בישראל והולנד נערך ניסוי השוואתי של בנות פרים. במסגרת ניסוי זה הוריעו בהולנד פרות בזרמת הפרים שואג, גיוס, פרחח, שץ. בנוסף קנו ההולנדיים זרמה של הפרים לבלד, ליזר ועמיר.

בישראל הוריעו פרות בזרמת פרים הולנדיים, מג'יק, סקוטי, טיפס, גריפס.

בשנתיים האחרונות הפרות בישראל נשפטות שיפוט גופני באותה צורה כמו בהולנד, כך שיש לנו מספיק תוצאות להשוות בין השיפוט לאוחם פרים בישראל ובהולנד. לצערנו, הפרים ההולנדים שעבדו בישראל לא נכנסו לשיפוט הלינארי מכיון שהבנות שלהם עברו את התחלובה הראשונה.

במבחן שיפוט 10/92 שנעשה בהולנד מופיעים שבעה פרים ישראליים, מתוכם לששה פרים יש מבחן שיפוט בישראל. הפרים הם גיוס, פרחח, עמיר, שץ, שואג, ליזר.

להזכירכם, מבחן השיפוט נערך רק למבכירות. לאחר תיקון הציונים לגיל, מרחק מהמלטה והשוואה לעדר, מחושב לכל פר ממוצע סטיית התקן של בנותיו. בישראל, כל סטיית תקן אחת שווה ל-4 נקודות. הציון הניתן לפר הוא $100 +$ (סטיית התקן $\times 6$).

בהולנד כל סטיית תקן שווה ל-4 נקודות.

ציון איכותי הוא, למעשה, שיקלול של השופט למספר תכונות. לדוגמה: בשיפוט העטין השופט מתחשב במקום פטמות, עומק עטין, מיקום עטין וכו'. לכן, כערך מייצג לפר נוטים בדרך כלל לייחס חשיבות רבה יותר לציון האיכותי.

טבלה 2. ממוצעים וסטיית תקן לתכונות שיפוט לינארי בישראל ובהולנד.

התכונה	הולנד	ישראל
גוף	98.7 ± 2.2	100.5 ± 3.4
	100 ± 2.7	98.6 ± 4.8
	108.7 ± 3.5	102.8 ± 4.2
	101.1 ± 2.8	97.8 ± 2.9
רגליים	103.7 ± 1.8	99.3 ± 1.0
	98 ± 3.7	98.1 ± 4.1
עטין	92 ± 5.2	100.1 ± 5.1
	96.8 ± 3.7	100.6 ± 5.5
	102.4 ± 4.2	103.5 ± 4.2
	92.1 ± 2.8	99.5 ± 3.7
	97.8 ± 2.4	98.8 ± 2.8
	97.7 ± 3.0	99.3 ± 3.2

טבלה 3. מתאמים בין אומדני הפרים, שיפוט איכותי.

אחת מכוונות העבודה היא, לבדוק אם קיימת השפעת גומלין בין סביבת הבנות החולבות לפר, כלומר השפעת ארץ הגידול לבין דירוג הפרים. לפי הציונים של ששה פרים קיים מתאם גבוה בעטין בציוני עטין איכותי ולינארי, ובציון כללי, המתאם בציון עטין איכותי הוא 0.97 ובכללי 0.9.

מתאם	
0.29	גודל
0.44	אופי חלבני
*0.97	אטין
0.55	רגליים
*0.90	ציון כללי

* P<.05

ברגליים ובאופי חלבני המתאם נמוך יחסית (0.44, 0.55, בהתאמה) ובגובה המתאם נמוך מאד – 0.29.

טבלה 4. מתאמים בין אומדני הפרים, שיפוט לינארי.

מתאם גבוה מצביע על כך, שמיקומו של פר בארץ א' דומה מאד למיקומו בארץ ב', התבטאות הגנוטיפ דומה בשתי הסביבות. הוראות אירגון הפרים הבינ"ל (INTERBULL) ממליצות על 20 פרים עם מבחן גנטי בשתי הארצות ומהימנות האומדנים גדול מ-75%. בעבודה זו נבדק הכיוון הכללי ואיך התוצאה תישם להמרת אומדני הפרים.

מתאם	
0.12	גובה
0.74	עומק גוף
0.65	זווית אגן
0.58	רוחב אגן
0.19	רגליים אחוריות
-0.09	זווית טלפיים
*0.79	חיבור עטין קדמי
*0.84	מיקום פטמות
0.49	אורך פטמות
0.64	עומק עטין
0.59	גובה עטין
0.48	גיד תומך עטין

* P<.05

מסקנות

הפרים הישראליים בהולנד לא קיבלו ציונים טובים בשיפוט הגופני, הדבר התבטא ביחוד בציוני עטין. גם פרים שבישראל נחשבו לפרים טובים בעטין – פרחח, שץ, ליזר – קיבלו בהולנד ציון נמוך (95, 97, 98, בהתאמה). פרים

גרועים כמו גיוס ושואג קיבלו בהולנד ציון גרוע מאד (90). רק עמיר קיבל בהולנד ציון יחסית גבוה (102). המסקנה המתבקשת היא, שב ישראל הרמה הגטית ביחס לעטין נמוכה מאד. בהולנד משתדלים לא לעבוד עם פרים מתחת לציון 100.

יש פרות כאלה

תנובה בתחלובה אחת רצופה

המשק	מספר הפרה	שם הפרה	האב	תחלובה מס'	ימי חליבה	חמ"מ ק"ג	ממוצע ליום, ק"ג
מעגן מיכאל	3512	וולגה	גיוס	2	1,642	54,710	33.3
אליפז	144	זכריה	שפן	2	1,485	46,245	31.1
צאליים	2580	נחמיה	גיוס	2	1,276	39,496	30.9
זיקים	5916	קדרון	טופס	1	1,063	37,043	34.8
גבעת השלושה	501	טינה	חג	2	859	35,032	40.7
דביר	3145	ניסים	שירו	1	1,259	34,120	27.1
אילת השחר	1510	גיר	פרחח	5	1,031	34,025	33.0
לוטן	149	דוקי	נבון	1	1,044	33,476	32.0
מזרע	2942	מקס	לבלר	1	1,027	31,961	31.1
חפץ חיים	2735	בריאה	שימי	3	828	31,899	38.5
עין השופט	2256	חבצלת	יפו	4	940	30,861	32.8

וגם פרות כאלה

ממוצע חמ"מ בתחלובה אחרונה, תחלובות מעל 200 יום

המשק	מספר הפרה	שם הפרה	האב	תחלובה מס'	ימי חליבה	חמ"מ ק"ג/י"ח	שומן %	חלבון %
משואות יצחק	3254	לביבה	פרחח	4	264	53.9	3.472	3.05 (*)
מבקיעים	1751	זאבה	יבם	5	214	50.7	3.29	2.79 (*)
גזר	1397	יונקיה	גיוס	2	306	50.1	2.77	3.00 (*)
רמת הכובש	3706	קלוריה	לבלר	4	248	50.0	3.54	2.92 (*)
קב' שילר	2633	זפטה	בל	4	331	50.0	3.40	3.25 (**)
משואות יצחק	3211	שרירה	לבלר	4	220	49.9	3.47	2.82
קב' שילר	2835	אולר	ליזר	3	306	49.6	2.39	2.83
נורדיה	1951	צנחנית	פרחח	5	324	49.5	3.82	3.11 (*)
גזר	2404	סיון	הדף	6	416	49.5	3.06	3.21 (*)
גלאון	3171	שנדי	גבי	3	280	49.5	3.28	3.20

(*) מועמדת לעתודה או עתודה.

(**) אחות של זאוס.